

**Всесвітня історія. Історія середніх віків.
Конспекти уроків. 7 клас.**

Гісем О.В., Мартинюк О.О.

Посібник до курсу «Всесвітня історія», який викладається у 7 класі, укладено згідно з чинною навчальною програмою. Видання містить орієнтовне календарно-тематичне планування і розробки уроків, у тому числі уроки узагальнення та тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів.

Для учителів історії, студентів історичних факультетів, викладачів.

Всесвітня історія. Зошит для тематичного оцінювання знань учнів. 7 клас.

Гісем О.В., Мартинюк О.О.

У зошиті містяться тексти письмових робіт з усіх тем курсу «Всесвітня історія. 7 клас» для проведення тематичного оцінювання знань школярів. Зміст завдань відповідає вимогам програми та чинним підручникам.

Всесвітня історія. Зошит для уроків узагальнення (за тип. ЗНО). 7 клас.

Савельєв О.М.

У зошиті містяться тексти письмових робіт з усіх тем курсу «Всесвітня історія. 7 клас» для проведення уроків узагальнення. Зміст завдань відповідає програмовим вимогам та чинним підручникам, а також системі завдань до зовнішнього оцінювання.

Для учнів, вчителів, методистів та студентів вищих навчальних закладів.

На CD-диску вміщено підбір фотоілюстрацій, відеофрагменти, інтерактивні вправи тощо.

- Ілюстрації підручника зацентровані на формування образів історичних подій та органічно доповнюють текст
- Для кращого розуміння і співвідношення процесів європейського середньовіччя та історії України подано рубрику «А тим часом в Україні...»
- Вміщено цікавий додатковий матеріал для кращого емоційного сприйняття
- Велику увагу приділено роботі з джерелами (письмовими і візуальними)
- Текст написаний доступною мовою і легко читається
- Змістовний понятійний апарат
- Запитання орієнтовані не на просте відтворення, а на глибоке розуміння історичних процесів і причинно-наслідкових зв'язків
- Значна кількість тестів у форматі ЗНО
- Адаптований для використання в електронних пристроях
- Проста і зрозуміла система навігації у навчальному матеріалі
- Має підтримку сайту видавництва та репозитарію

Відбір підручників проводиться на сайті репозитарію ua.lokando.com

Послідовність ваших дій:

1. Зайдіть на сайт репозитарію ua.lokando.com
2. Клацніть «Конкурс підручників»
3. Оберіть клас (4 або 7)
4. Оберіть предмет
5. Виберіть підручник, за яким будете навчатися
6. На сторінці вашої школи в репозитарії, використовуючи логін і пароль школи, директор здійснить замовлення вибраних вчителями підручників.

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

Гісем О.В.

7
КЛАС

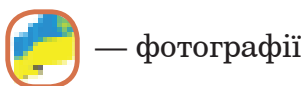
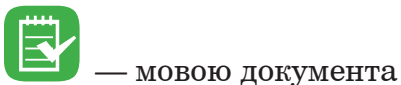
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКТ
<http://www.bohdan-digital.com/nmk/>

+ безкоштовний
мультимедійний додаток
www.bohdan-digital.com/edu

ВИДАВНИЦТВО
® **Богдан** [®]
Навчальна книга

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Підручник містить електронні додатки, які можна відкривати в pdf-файлі або CD, що входить у комплект до підручника

Розділ I ПЕРШІ СЕРЕДНЬОВІЧНІ ДЕРЖАВИ

Назва розділу

Тема уроку

§ 1–2. Народження середньовічної Європи

Інтерактивні додатки

Теоретичний матеріал

1. Римський і варварський світи в середині I тисячоліття
Народженню середньовічної Європи передували занепад Римської імперії (із III ст.), Велике переселення народів (IV–VII ст.), розселення варварів на території Західної Римської імперії та утворення ними варварських королівств. Біля колиски середньовічної Європи стояли два протилежні й несхожі світи: античний (греко-римський), що з початку нашої ери активно християнізувався, і варварський.

Варвари — зневажлива назва всіх іноземців, які не мали грецького і римського виховання, не були причетними до їхньої культури, не знали їхньої мови.

Складний і важкий шлях поєднання цих світів тривав декілька століть (із V до IX ст.).

Станом на середину I тис. Римська імперія являла собою лише слабку тінь колишньої могутності. Криза і занепад імперії, які розпочалися в III ст., зробили її нездатною витримати навалу варварів. Припинення завоювальних війн спричинило скорочення кількості рабів, що негативно позначилося на стані сільськогосподарства та ремесла. Щоб якось компенсувати нестачу робочих рук, раби та вільні селяни стали перетворюватися на колонів.

Колони — залежні від землевласників орендарі, які за право користуватися землею віддавали третину вирощеного врожаю.

Мовою документа

Проповідник Сальвіан про втечу римлян до варварів (V ст.)

Бідні, знедолені вдови стоянуть, сироти без покровительства, і настільки, що багато з них навіть знатного походження і гарно освічені, утікають до варварів. Щоб не загинути під тяжістю державного тягара, вони йдуть шукати у варварів римської людяності, бо вже не можуть більше терпіти варварської нелюдності римлян.

Про що розповідає цей документ?

Чим була зумовлена втеча римського населення до варварів?

Словникова робота

Робота з історичними джерелами

Попри занепад Римська імперія ще зберігала свою привабливість для завоювальників: великі міста, багаті мастки, доглянуті поля, виноградники, сади, «вічні» римські дороги тощо.

Так сталося, що варварами в римському сприйнятті стали, насамперед, народи, що жили на просторах Європи: кельти, германці, слов'яни. Найбільший вплив на подальшу долю Західної Римської імперії справили германці.

§ 3. Людина в Середньовіччі

1. Вплив природних умов і клімату на населення

Людина в добу Середньовіччя надзвичайно залежала від природи, адже саме природа давала людині продукти харчування, воду, матеріал для виготовлення знарядь праці.

Саме від сприятливої погоди залежав щедрий урожай. Дощі з градом, посухи чи повені, буревії чи заморозки були провісниками голоду. Тому людина відчувала свою слабкість перед природою. Клімат надзвичайно сильно впливав на спосіб життя середньовічної людини. Все, що вона споживала в їжу, одягалася, з чого будувала своє житло, залежало від погодно-кліматичних умов. Це, своєю чергою, мало свій вплив на розвиток культури і характеру того чи іншого народу. Наприклад, північні народи, котрі проживають у холодному поясі, більш стримані та працьовиті, а люди на півдні більш темпераментні.

Важливу суспільну роль відігравав тоді ландшафт. Так, рівнинні землі сприяли появі сіл, а порізанний рельєф змушував до хуторського розселення, дроблення рілі.

Олень. Середньовічна гравюра.

Цікаво знати

У середні віки клімат у Європі часто змінювався: то холоднішало, то теплішало. Похолодання і більш посушливий клімат у IV ст. стали причиною Великого переселення народів. Згодом спостерігалася значне потепління. Вважається, що в XI ст. клімат континенту нагадував сучасний. У XIII–XIV ст. відбулося різке похолодання, яке тривало аж до XVII ст.

Людина Середньовіччя надзвичайно сильно залежала від навколишнього середовища, але все ж таки вже добре вміла пристосовувати його до своїх потреб. Поселення будувалися біля рік, тобто біля джерела води, городища і міста — на пагорбах для захисту від ворожих вторгнень.

2. Значення лісу для середньовічної людини

У ранньому Середньовіччі (V–X ст.), коли клімат порівняно з античними часами став більш вологим і теплим, більша частина Європи була вкрита лісами. Ліс у ті часи був основним джерелом життя і доходів. Там пасли худобу, відгодували жолудями свиней. Завдяки цьому селянин отримував на зиму гаранто-

§ 11. Влада хрестоносців

129

самих паломників. Тамплієри, на відміну від інших орденів, мали значний вплив у Європі. Незважаючи на обітницю бідності, вони накопичили незліченні багатства, на які зазіхало багато заздрісників.

У XIV ст. французький король Філіпп IV учинив розправу над тамплієрами, але їхніх скарбів так і не отримав.

У 1190 р. німецькі хрестоносці заснували в Палестині **Тевтонський** або **Німецький орден** Св. Діви Марії. На відміну від інших орденів, до нього вступили переважно німецькі рицарі. У Палестині орден залишався недовго. Потому тевтони захищали угорські землі від половців, а згодом на запрошення польських панів перемістилися до Східної Прибалтики. Спочатку метою тевтонів був захист польських земель від нападів племен прусів, але приблизно за півстоліття орден завоював усі пруські землі й утворив на них свою державу.

Ордени хрестоносців підпорядковувалися безпосередньо папі. Поверх обладунків «брати-рицарі» носили дуже довгі плащі — мантії. Іоанітні мали чорний плащ із білим восьмиконечним хрестом, тамплієри — білий плащ із червоним восьмиконечним хрестом, тевтони — білий плащ із простим чорним хрестом.

- Які держави заснували хрестоносці в Палестині?
- Які рицарські ордени були засновані в Палестині?

А тим часом в Україні...

1054–1113 рр. — правління тріумвірату Ярославичів — Ізяслава, Святослава, Всеволода.

1097 р. — Любецький з'їзд.

4. Другий і третій хрестові походи

Незважаючи на постійне перебування в бойовій готовності, становище хрестоносців на Сході не було міцним. У середині XII ст. селяджуки перейшли в наступ. Вони проголосили **джихад** — священну війну ісламу проти невірних. Єрусалимський король, утративши більшу частину своїх володінь, звернувся по допомогу до Папи, який у відповідь оголосив **другий хрестовий похід** (1147–1149 рр.). Незважаючи на значні військові сили (50 тис. воїнів), що вель із собою німецький імператор Конрад III і французький король Людовік VII,

► Розгляньте малюнок і складіть розповідь на тему: «Визід рицарів госпітальєрів з Єрусалиму»

Робота з ілюстраціями

Саладін

Міжпредметні зв'язки